

Жинақтаушы зейнетақы жүйесінің 2011 жылғы 1 қарашадағы ағымдағы жағдайы

2011 жылғы 1 қарашада республикада 11 жинақтаушы зейнетақы қоры (бұдан әрі – қорлар) өз қызметін жүзеге асырды. Қазан айында заңды тұлғаларға зейнетақы жарналарын тарту және зейнетақы төлемдерін жүзеге асыру жөніндегі қызметке лицензия берілген жоқ.

14 заңды тұлғаның қорлардың зейнетақы активтерін инвестициялық басқаруға лицензиясы бар, оның ішінде 12 қор зейнетақы активтерін дербес басқару лицензиясына ие.

Есепті күнде 10 екінші деңгейдегі банк кастодиандық қызметті жүзеге асырды. Сонымен бірге, 6 екінші деңгейдегі банк қорларға кастодиандық қызмет көрсетті: «HSBC Банк Қазақстан» АҚ еншілес банкі, «Банк Центр Кредит» АҚ, «Қазақстан Халық Жинақ Банкі» АҚ, «Еуразиялық Банк» АҚ, «АТФ Банк» АҚ, «Ситибанк Қазақстан» АҚ.

Қорлардың салымшылары (алушылары)

Міндетті зейнетақы жарналары бойынша салымшылар (алушылар) шоттарының саны 2011 жылғы 1 қазандағы жағдай бойынша 2 576,8 млрд. теңге жинақталған зейнетақы қаражатының жалпы сомасымен 8 169 242 болды. Міндетті зейнетақы жарналарын аударатын салымшылар шоттарының саны қазан айында 23 470 (0,3%) ұлғайды, жинақталған зейнетақы қаражаты да 60,1 млрд. теңгеге (2,4%) ұлғайды.

2011 жылғы 1 қарашада айында міндетті зейнетақы жарналары бойынша салымшылар (алушылар) шоттарының ең көп саны 3 қорда жинақталды: барлық қорлар салымшыларының жалпы санының «Қазақстан Халық Банкі» – 27,5%, «МЖЗҚ» – 22,8% және «Ұлар Үміт» – 199,9%.

Ерікті зейнетақы жарналары бойынша салымшылар (алушылар) шоттарының саны 2011 жылғы 1 қарашада айында жинақталған зейнетақы қаражатының жалпы сомасы 1,2 млрд. теңгеммен 38 324 болды. Ерікті зейнетақы жарналарын аударатын салымшылар шоттарының саны қазан айында 11 бірлікке (0,03%) азайды.

Ерікті кәсіби зейнетақы жарналары бойынша салымшылар шоттарының саны 2011 жылғы 1 қарашадағы жағдай бойынша жинақталған зейнетақы қаражатының жалпы сомасы 112,4 млн. теңгеммен 4 093 болды.

Салымшылардың (алушылардың) жинақталған зейнетақы қаражаты

Салымшылардың (алушылардың) жинақталған зейнетақы қаражаты 2011 жылғы қазан айында 60,2 млрд. теңгеге (2,4%) ұлғайып, 2011 жылғы 1 қазанда айында 2 582,6 млрд. теңге болды.

Зейнетақы жарналарының жалпы түсуі ағымдағы жылдың қазан айында 35,9 млрд. теңгеге (1,9%) өсіп, 2011 жылғы 1 қарашада айында 1 915,2 млрд. теңге болды.

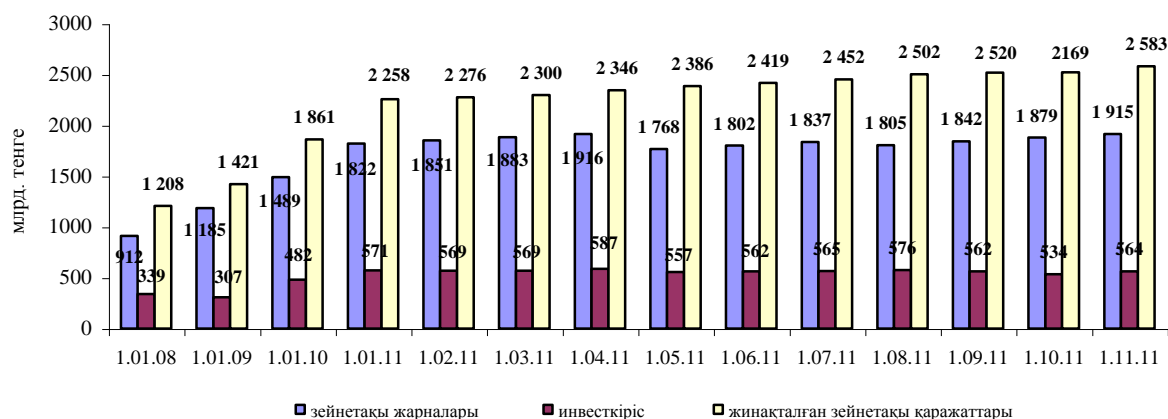
Зейнетақы активтерін инвестициялаудан түскен, салымшылардың (алушылардың) шоттарына бөлінген «таза» инвестициялық кіріс сомасы (комиссиялық сыйақыны шегергенде) 2011 жылғы 1 қазандағы жағдай бойынша 563,6 млрд. теңге болды. Қазан айында «таза» инвестициялық кіріс 30,1 млрд. теңгеге (5,6%) артты.

Салымшылардың (алушылардың) 2010 жылғы 1 қаңтардан бастап 2011 жылғы 1 қарашаға дейінгі кезеңде жинақталған зейнетақы қаражатының көлемі мынадай көрсеткіштермен сипатталды:

Күні	млрд. тенге				
	1.01.10	1.01.11	1.11.11	1.01.11 салыстырғандағы өсім	1.01.11 салыстырғандағы өсім (%-бен)
Жинақталған зейнетақы қаражаты	1 860,5	2 258,2	2 582,6	324,4	14,4
Зейнетақы жарналары	1 488,8	1 821,7	1 915,2	93,5	5,1
«Таза» инвестициялық кіріс	481,7	571,4	563,6	-7,8	-1,4
«Таза» инвестициялық кірістің жинақталған зейнетақы қаражаты сомасындағы үлесі	25,9	25,3	21,8	-	-3,5%- дық тармақ

2011 жылғы 1 қарашада айына ең көп жинақталған зейнетақы қаражатының сомасына 6 қор ие болды: барлық қорлардың жинақталған зейнетақы қаражатының жалпы көлемінен «Қазақстан Халық Банкі» – 862,2 млрд. тенге (33,4%), «МЖЗҚ» – 464,1 млрд. тенге (18,0%), «ҰларҮміт» – 412,0 млрд. тенге (15,9%) «Грантум» - 232,1 (9,0%), «Капитал» - 139,0 (5,4%) және «Астана» -126,1 (4,9%) жиынтығында осы 6 қордың үлесіне барлық жинақталған зейнетақы қаражатының 86,6%-ы келді.

Зейнетақы жарналарының, «таза» инвестициялық кірістің және жинақталған зейнетақы қаражатының өзгеру динамикасы

Міндетті зейнетақы жарналарын уақтылы аудармау, жинақталған зейнетақы қаражатын аударым жасауды уақтылы жүзеге асырмау және зейнетақы активтерін тиісінше басқармау үшін өсімпұл сомасы қазан айында 0,1 млрд. тенгеге (0,6%) артып, 2011 жылғы 1 қарашада айында 11,8 млрд. тенге болды.

Зейнетақы төлемдері және қорлардан сақтандыру ұйымдарына аударымдар 2011 жылғы 1 қарашадағы жағдай бойынша 219,8 млрд. тенге болды немесе наурыз айында 5,6 млрд. тенгеге (2,6%) төмендеген.

2011 жылдың басынан бастап зейнетақы аннуитет шарттарына сәйкес сақтандыру ұйымдарына алушылардың жинақталған зейнетақы қаражатын аударым жасау жалпы сомасы 13,4 млрд. тенгеге 8 436 алушыға жүзеге асырылды. Зейнетақы аннуитет шарттарына сәйкес сақтандыру ұйымдарына алушылардың жинақталған зейнетақы қаражатын аударым жасаудың жалпы сомасы 2011 жылғы 1 қарашада айында 28,0 млрд. тенгені құрады.

Жинақтаушы зейнетақы жүйесі жөніндегі ақпаратты уәкілетті органның сайтында орналастыру, сондай-ақ қорлардың ақпаратты бұқаралық ақпарат

құралдарында жариялауы салымшыларға (алушыларға) қорды дербес таңдауға және зейнетақы заңнамасы бойынша берілген жинақталған зейнетақы қаражатын бір қордан екінші қорға аудару құқығын пайдалануға мүмкіндік береді.

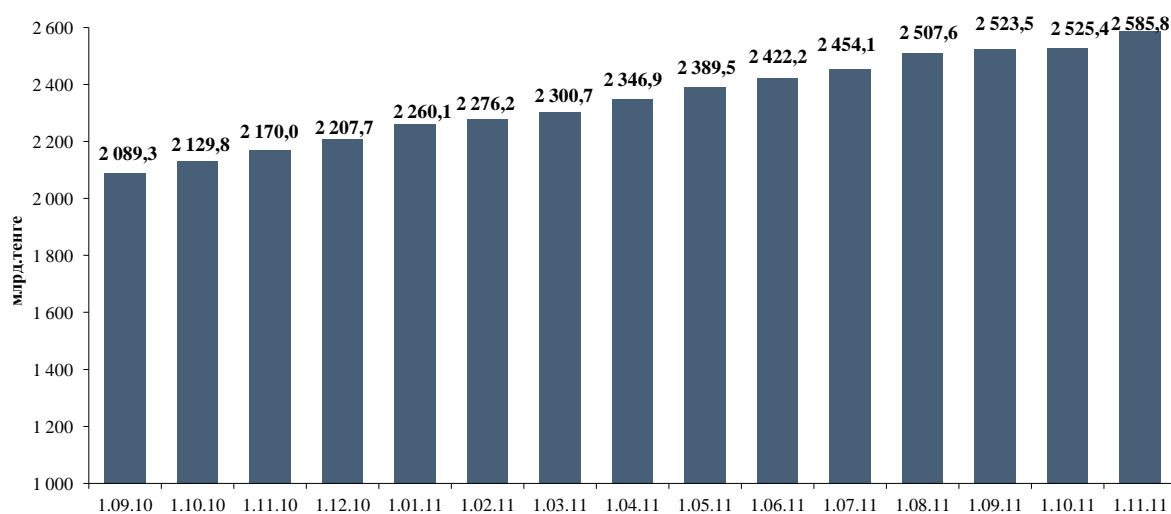
2011 жылғы 1 қарашадағы жағдай бойынша жинақталған зейнетақы қаражатын бір қордан екінші қорға аудару, 1 305,9 млрд. теңгені құрады.

Қорлардың зейнетақы активтерінің құрылымы

2011 жылғы 1 қарашадағы жағдай бойынша ЗАИБЖАҰ-да инвестициялық басқаруда болған зейнетақы активтерінің жиынтық көлемі 2011 жылғы қазан айында 60,5 млрд. теңгеге немесе 2,4%-ға өсіп, 2 585,8 млрд. теңге болды.

2010 жылғы 1 қарашадан бастап 2011 жылғы 1 қарашаға дейінгі кезеңде зейнетақы активтерінің орташа айлық өсуі 34,7 млрд. теңге болды

Зейнетақы активтерінің жиынтық көлемінің өзгеру динамикасы

Зейнетақы активтерінің жиынтық көлемінің өзгеру динамикасы

ЗАИБЖАҰ/ ЖЗҚ	зейнетақы активтері	
	млн. теңге	%-бен
"Қазақстан Халық Банкі" АҚ ЕҰ, "Қазақстан Халық Банкі ЖЗҚ" АҚ	863 232	33,38
"ГНПФ" ЖЗҚ" АҚ	465 349	18,00
"Жетісу" ЗАИБЖАҰ АҚ	411 909	15,93
"ҰларҮміт" ЖЗҚ" АҚ	411 909	15,93
"GRANTUM Asset Management" ЗАИБЖАҰ АҚ ("Казкоммерцбанк" АҚ ЕҰ)	232 568	8,99
"ГРАНТУМ ЖЗҚ" АҚ ("Казкоммерцбанк" АҚ ЕҰ)	232 568	8,99
"Капитал" ЖЗҚ" АҚ - "Банк ЦентрКредит" АҚ еншілес ұйымы	139 181	5,38
"Астана" ЖЗҚ" АҚ	126 335	4,89
"МұнайГаз-Дем" ЖЗҚ" АҚ	98 578	3,81
"Нұрбанк" АҚ ЕҰ "Атамекен" ЖЗҚ" АҚ	80 137	3,10
"Отан" ОЖЗҚ" АҚ	74 507	2,88
"РЕСПУБЛИКА ЖЗҚ" АҚ	70 246	2,72
"Қазақмыс ЖЗҚ" АҚ	23 780	0,92
Бүкіл ЖЗҚ бойынша барлығы	2 585 822	100

Инвестицияланған зейнетақы активтерінің көлемі бір ай ішінде 139,6 млрд. теңгеге немесе 5,9%-ға азайып, 2011 жылғы 1 қарашада айында 2 500,8 млрд. теңгені құрады.

Жинақтаушы зейнетақы қорларының инвестициялық портфеліндегі ҚР эмитенттерінің мемлекеттік бағалы қағаздар үлесі 2011 жылғы 1 қарашада инвестицияланған зейнетақы активтерінің жалпы көлемінің 42,5%-ын құрады, ол 1 061,7 млрд. теңгеге сәйкес. ҚР эмитенттерінің мемлекеттік бағалы қағаздар көлемінің қазан айында ұлғаюы ЖЗҚ жиынтық инвестициялық портфелінде 31,5 млрд.теңгені құрайды.

ҚР эмитенттерінің мемлекеттік емес бағалы қағаздар үлесі 2011 жылғы 1 қарашада инвестицияланған зейнетақы активтерінің жалпы көлемінің 29,0%-ын құрады, ол 726,0 млрд. теңгеге сәйкес. ҚР эмитенттерінің мемлекеттік емес бағалы қағаздар көлемінің қазан айында азаюы ЖЗҚ жиынтық инвестициялық портфелінде 7,7 млрд.теңгені құрайды.

ЖЗҚ жиынтық инвестициялық портфелі

Қаржы құралдары	1.10.2011ж.		1.11.2011ж.	
	млн. теңге	%	млн. теңге	%
ҚР мемлекеттік бағалы қағаздары, оның ішінде	1 030 221	43,63	1 061 719	42,46
ҚР еурооблигациялары	0	0	0	0
Қаржы министрлігінің бағалы қағаздары	960 533	40,68	988 485	39,53
Ұлттық Банктің ноттары	64 143	2,72	67 667	2,71
жергілікті атқарушы органдардың бағалы қағаздары	5 545	0,23	5 567	0,22
Шетел эмитенттерінің мемлекеттік емес бағалы қағаздары	162 284	6,87	165 312	6,61
акциялар	28 624	1,21	27 887	1,11
облигациялар	133 660	5,66	137 425	5,50
Шетел инвестициялық қорларының пайлары	0	0	0	0
Халықаралық қаржы ұйымдарының бағалы қағаздары	91 941	3,9	100 769	4,03
Шетел эмитенттерінің мемлекеттік бағалы қағаздары	43 952	1,86	127 509	5,10
Тазартылған алтын	115 615	4,90	124 272	4,97
ҚР эмитенттерінің мемлекеттік емес бағалы қағаздары, оның ішінде	733 683	31,07	725 972	29,03
акциялар	151 538	6,42	152 220	6,09
облигациялар, оның ішінде:	582 145	24,65	573 752	22,94
шетел валютасында номинирленген	21 270	0,90	21 746	0,87
теңгеге номинирленген	560 875	23,75	552 006	22,07
Екінші деңгейдегі банктердегі салымдар	184 461	7,81	196 111	7,84
Туынды бағалы қағаздар	-1 035	-0,04	-902	-0,04
Жиынтығы	2 361 122	100	2 500 762	100,00

Эмитенттер бағалы қағаздар шығарылымы бойынша дефолтқа жол берген бағалы қағаздардың үлесі 2011 жылғы 1 қарашада зейнетақы активтерінің жалпы көлемінің 0,7%-ын құрады, бұл абсолютті мән бойынша 17,2 млрд. теңге болды.

Қорлардың номиналды кірісінің коэффициенті туралы мәліметтер

2011 жылғы 1 қарашадағы жағдай бойынша жинақтаушы зейнетақы қорларының зейнетақы активтері бойынша номиналды кірістің орташа алынған коэффициенті:

- 5 жылдық кезең ішінде (2006 жылғы қазан – 2011 жылғы қазан) – 31,26% (ұқсас кезеңдегі инфляцияның жинақталған деңгейі – 61,01%). Номиналды кірістің орташа алынған түзетілген коэффициенті– 31,0%;

- 3 жылдық кезең ішінде (2008 жылғы қазан – 2011 жылғы қазан) – 21,92% (ұқсас кезеңдегі инфляцияның жинақталған деңгейі – 22,61%).

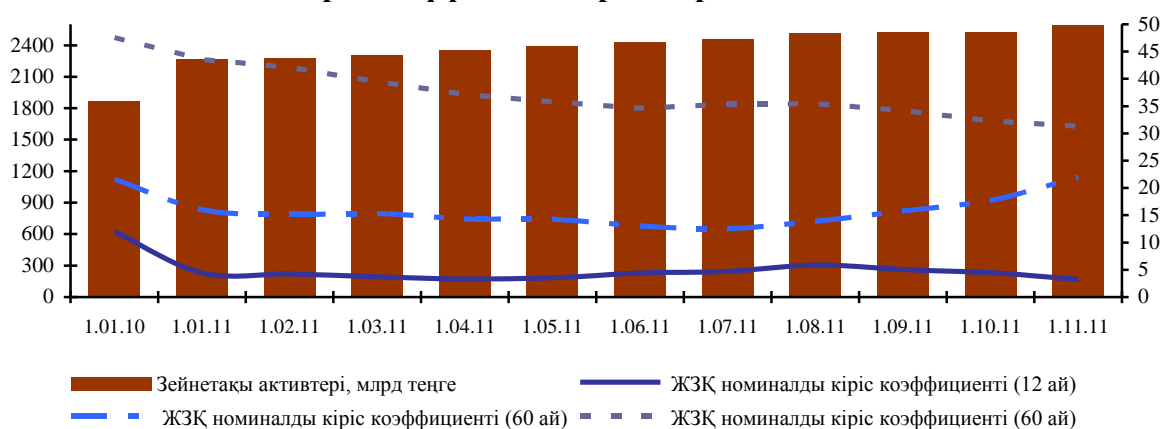
- 12 айда ішінде (2010 жылғы қазан – 2011 жылғы қазан) – 3,22% (ұқсас кезеңдегі инфляцияның жинақталған деңгейі – 8,0%).

Жинақтаушы зейнетақы қорларының номиналды кірісі коэффициентінің өзгеруі 2011 жылғы 1 қарашада 2011 жылғы 1 қазан айындағы көрсеткішімен салыстырғанда мынандай сипатта болды:

- 60 ай ішіндегі номиналды кіріс коэффициенті 0,99 пайыздық тармаққа азайды өсті;
- 36 ай ішіндегі номиналды кіріс коэффициенті 4,21 пайыздық тармаққа өсті;
- 12 ай ішіндегі номиналды кіріс коэффициенті 1,24 пайыздық тармаққа азайды.

2010 жылғы қаңтардан 2011 жылғы маусымға дейінгі кезеңде 60 айдағы номиналды кіріс коэффициентінің 47,52 мәнінен 32,26 мәніне дейін төмендеу үрдісі байқалады.

Қорлардың жинақталған зейнетақы активтері мен номинальді кіріс коэффициенттерінің арақатынасы

Қорлардың қаржылық жай-күйі

Қорлардың жиынтық капиталы 2011 жылғы 1 қарашадағы жағдай бойынша 85,0 млрд. теңге болды, оның ішінде жарғылық капитал – 47,7 млрд. теңге немесе жиынтық капиталдың жалпы көлемінің 56,1%-ы болды. Қорлар бойынша активтердің жалпы сомасы 2011 жылғы 1 қарашадағы жағдай бойынша 92,3 млрд. теңге болды.

2011 жылғы қаңтар-қазан айларында 2 қор («Республика» және «Отан») жалпы сомасы 0,9 млрд. теңге шығынға ұшырады, бұл ретте 9 қор жалпы сомасы 8,9 млрд. теңге пайда алды. Қорлардың таза кірісінің жалпы сомасы 2011 жылғы 1 қарашада 8,0 млрд. теңге болды.

Қорлардың меншікті активтері есебінен қаржы инвестициялары 2011 жылғы 1 қарашадағы жағдай бойынша 73,7 млрд. теңге немесе қорлардың жиынтық активтерінің 79,8% болды.

Қорлар меншікті активтерін Қазақстан Республикасының мемлекеттік бағалы қағаздарына – 51,5%, Қазақстан Республикасы эмитенттерінің мемлекеттік емес бағалы қағаздарына – 20,5%, екінші деңгейдегі банктердегі салымдарға – 25,4%, шетел эмитенттерінің мемлекеттік емес бағалы қағаздарына – инвестициялардың жалпы көлемінің 1,3 %-ын орналастырды.

Республика экономикасындағы зейнетақы секторының ролі

Республика экономикасындағы зейнетақы секторының ролін сипаттайтын қатысты көрсеткіштердің динамикасы	1.01.06	1.01.07	1.01.08	1.01.09	1.01.10	1.01.11	1.10.11
ЖІӨ млрд.теңге	7 453,0	10 139,5	12 849,8	16 052,9	17 007,6	21 815,5	26 310,2*
Жинақталған зейнетақы қаражатының ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	8,7	9,0	9,4	8,8	10,9	10,4	9,8
Зейнетақы жарналарының ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	6,9	6,7	7,1	7,4	8,8	8,4	7,3
«Таза» инвестициялық кірістің ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	2,1	2,5	2,6	1,9	2,8	2,6	2,1
Қорлардың жиынтық капиталының ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	0,2	0,2	0,2	0,3	0,4	0,4	0,3

* - Қазақстан Республикасы Экономикалық даму және сауда министрлігінің болжам деректері